

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τρίτη 30 Απριλίου 2024

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Γρήγορη μόδα» και περιβάλλον

Η βιομηχανία της «γρήγορης μόδας» ή γνωστή σε όλους μας «fast fashion» αποτελεί μία «μάστιγα», καθώς βασίζεται στην ανάγκη του ανθρώπου να αποκτήσει μία εικόνα ανάλογη αυτών που προωθούν τα social media. Αποτέλεσμα αυτού είναι ο καταναλωτισμός, ο οποίος αποτελεί βέβαια και απειλή προς την υγεία του περιβάλλοντος εξαιτίας των συνεπειών που έχει στην υγεία των ζώων και του ανθρώπου. Οι εξαιρετικά προσιτές τιμές που προωθούν πολλές εταιρίες fast fashion έχουν οδηγήσει εκατομμύρια καταναλωτές στην αγορά όλο και περισσότερων αγαθών που στην πραγματικότητα δεν έχουν ανάγκη. Ποιο είναι, όμως, το περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος με το οποίο θα έρθουν αντιμέτωποι οι καταναλωτές; Πώς η μόδα αποτελεί απειλή για την υγεία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος; Πώς η βιομηχανία της μόδας θα μπορούσε να γίνει φιλική προς το περιβάλλον; Αυτά και άλλα πολλά είναι κάποια από τα ερωτήματα τα οποία θα βρουν απαντήσεις παρακάτω.

Αρχικά, οι βιομηχανίες παραγωγής της γρήγορης μόδας χρησιμοποιούν τεράστιες ποσότητες νερού για την καλλιέργεια βαμβακιού, καθώς για να παραχθεί 1 κιλό βαμβάκι χρειάζονται 20.000 λίτρα νερού, ενώ για 1 τόνο βαμμένου υφάσματος απαιτούνται 200 τόνοι καθαρού νερού. Ο αντίκτυπος αυτός είναι μεγάλος, αν αναλογιστούμε τα προβλήματα λειψυδρίας με τα οποία έρχεται αντιμέτωπο μεγάλο μέρος του πλανήτη μας, ενώ δεν είναι λίγοι εκείνοι που δεν έχουν καν πρόσβαση σε πόσιμο νερό.

Πέραν του προβλήματος με το νερό, οι βιομηχανίες αυτές χρειάζονται υπέρογκες ποσότητες ενέργειας για την επεξεργασία πρώτων υλών και την παραγωγή υφασμάτων. **Παράλληλα**, απελευθερώνουν βλαβερά αέρια στην ατμόσφαιρα και ενισχύουν δραματικά το φαινόμενο του θερμοκηπίου, καθώς η βιομηχανία της μόδας είναι υπεύθυνη για το 10% της παγκόσμιας εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα.

Σημαντικά είναι με την σειρά τους τα προβλήματα που δημιουργεί η παραγωγή στους ωκεανούς και στις θάλασσες, καθώς σύμφωνα με έρευνα του περιοδικού "Nature Communications", το 95% των μικροπλαστικών στον Αρκτικό Ωκεανό προέρχονται από τις ίνες συνθετικών υλικών που χρησιμοποιούνται για την δημιουργία ρούχων, καθώς η παραγωγή υφασμάτων φάνηκε ότι παράγει 40 εκατομμύρια τόνους συνθετικού υλικού ετησίως. Παράλληλα, πρόβλημα παρατηρείται στις εκτάσεις γης που δέχονται υπερεκμετάλλευση από την βοσκή ζώων για την παραγωγή πρώτων υλών όπως μαλλί, κασμίρ, κτλ, ενώ πολλές ύλες κάνουν το έδαφος στειρό και δάση αποψιλώνονται για την φύτευση των δέντρων που παράγουν ύλες όπως γαρον, βισκόζ κτλ.

Ταυτόχρονα, αξίζει να αναφέρουμε ότι μεγάλο μέρος των ενδυμάτων και γενικότερα προϊόντων μόδας όπως αξεσουάρ, παπούτσια και τσάντες παράγονται με βάση τον πολυεστέρα, ο οποίος είναι ιδιαίτερα επιβλαβής για το περιβάλλον. Ο πολυεστέρας, αν και οικονομικότερος, έχει επιπτώσεις στην υγεία, καθώς αποτελεί υποπροϊόν του πετρελαίου, προϊόν τοξικό για την καρδιά, τους πνεύμονες, το συκώτι και το δέρμα.

Όσο μεγάλος και αν είναι ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος και τα προβλήματα υγείας, τόσο σημαντικές είναι και οι κοινωνικές συνέπειες της αλόγιστης αυτής παραγωγής της μόδας. Όπως είναι γνωστό σε όλους μας, οι βιομηχανίες της γρήγορης μόδας είναι συνυφασμένες και με την εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού, αφού για να καλυφθούν οι γραμμές παραγωγής δεν τηρούνται σταθερά ωράρια, δεν έχουν οι εργαζόμενοι εργασιακά δικαιώματα και δεν πληρώνονται με κανονικούς μισθούς, αντάξιους αυτών της δυτικής κοινωνίας. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που τα κόστη παραγωγής είναι τόσο χαμηλά, με αποτέλεσμα και την μείωση του τελικού κόστους αγοράς.

Εν κατακλείδι, η βιομηχανία της fast fashion έχει οδηγήσει σε μία μαζική καταναλωτική κουλτούρα με χαμηλές τιμές. Ως αποτέλεσμα αυτού, οι άνθρωποι κάθε χρόνο αγοράζουν πενταπλάσια σε ποσότητα ενδύματα από ό, τι δύο γενιές πριν, χωρίς να σκέφτονται τις συνέπειες αυτού. Είναι ενθαρρυντικό βέβαια, ότι πλέον αρκετοί - διάσημοι και μη - σχεδιαστές μόδας φροντίζουν να λανσάρουν eco-friendly συλλογές με ανακυκλωμένα υφάσματα. Επίσης, μεγάλοι κολοσσοί ενεργούν υπέρ της βιωσιμότητας¹ στη μόδα μέσω του οργανικού βαμβακιού, γι' αυτό και συχνά στα ταμπελάκια τους βλέπουμε την αναγραφή «sustainable» (που σημαίνει «βιώσιμο»). Είναι, επομένως, χρέος όλων μας να βάλουμε το λιθαράκι μας για ένα πιο βιώσιμο, υγιές και κοινωνικά δίκαιο περιβάλλον αποτάσσοντας τον καταναλωτισμό.

Κατερίνα - Αργυρή Παρόνη,

<https://www.envinow.gr/post/fast-fashion-kai-perivallon>

Βιωσιμότητα (ή αειφορία): ένα πρότυπο παραγωγής που στοχεύει τόσο στο καλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα για τον άνθρωπο όσο και στην ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος.

1η δραστηριότητα

- A1.** Να παρουσιάσετε περιληπτικά σε μια παράγραφο 80-90 λέξεων, με δικά σας λόγια, τις βλαβερές συνέπειες που προκαλεί η βιομηχανία της «γρήγορης μόδας» («fast fashion») στο περιβάλλον, σύμφωνα με το κείμενο.

Μονάδες 15**2η δραστηριότητα**

- A2α.** Να εντοπίσετε τον τρόπο και τα μέσα πειθούς της δεύτερης παραγράφου («*Αρχικά, οι βιομηχανίες... πόσιμο νερό*»).

Μονάδες 3

- A2β.** Να εξηγήσετε ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις (οι οποίες είναι σημειωμένες με έντονο μαύρο χρώμα στο κείμενο): **καθώς, αρχικά, παράλληλα, ταυτόχρονα.**

Μονάδες 4

- A3α.** Να εξηγήσετε τον ρόλο των ερωτήσεων στην πρώτη παράγραφο («*Ποιο είναι όμως... προς το περιβάλλον;*»).

Μονάδες 3

- A3β.** Να γράψετε από ένα συνώνυμο για τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: **απειλή, αντίκτυπος, αναλογιστούμε, αποψιλώνονται, λανσάρουν.**

Μονάδες 5

- A4.** Αξιοποιώντας πληροφορίες από το κείμενο και τις προσωπικές σας απόψεις και εμπειρίες, να γράψετε ένα άρθρο 200-250 λέξεων για μια νεανική ιστοσελίδα, απαντώντας στα εξής ερωτήματα: α) για ποιους λόγους οι βιομηχανίες επιλέγουν τη «γρήγορη μόδα»; β) ποιοι φορείς και με ποιους τρόπους μπορούν να ενεργήσουν για τον περιορισμό της επέκτασης της «γρήγορης μόδας» και των συνεπειών της;

Μονάδες 20

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μάνα Γη

Πείτε του Ήλιου να φανεί και να χαμογελάσει
να τραγουδήσουν τα πουλιά στα πράσινα λιβάδια
πείτε του Ήλιου να φανεί και να μας αγκαλιάσει
όπως μας αγκαλιάζουμε του αργαλειού τα δώρα
Μάνα Γη, Μάνα Γη, Ουρανέ, πατέρα Ουρανέ τα παιδιά σας είμαστε
Μάνα Γη, Μάνα Γη, Ουρανέ, πατέρα Ουρανέ τα παιδιά σας είμαστε
Το άσπρο φως του πρωινού, ας είναι το **στημόνι**¹
το κόκκινο του δειλινού, ας είναι το **υφάδι**²
και οι σταγόνες της βροχής, τα ασημένια κρόσσια
και ύστερα όλα τα χρώματα, απ' το ουράνιο τόξο
Μάνα Γη, Μάνα Γη, Ουρανέ, πατέρα Ουρανέ τα παιδιά σας είμαστε
Μάνα Γη, Μάνα Γη, Ουρανέ, πατέρα Ουρανέ τα παιδιά σας είμαστε...

Αρurimac, Χάρης και Πάνος Κατσιμίχας

¹ **στημόνι**: κόκκινο ή λευκό βαμβακερό νήμα που τοποθετούνταν κατά μήκος του αργαλειού τεντωμένο και πάνω του γινόταν η ύφανση.

² **υφάδι**: το νήμα του αργαλειού που περνάει οριζόντια από τις κάθετες κλωστές του στημονιού.

1η δραστηριότητα

- B1.** Στους τρεις πρώτους στίχους («Πείτε του Ήλιου να φανεί... και να μας αγκαλιάσει») ο ποιητής περιγράφει εικόνες από τη φύση. Αφού τις εξηγήσετε (μον.05), να καταγράψετε τα συναισθήματα που σας προκαλούν (μον.05) και τι, κατά τη γνώμη σας, επιδιώκει να πετύχει ο ποιητής με τη χρήση τους (μον.05).

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

B2. α. Στο ποίημα χρησιμοποιείται τόσο το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο, όσο και το γ' ρηματικό πρόσωπο. Να εντοπίσετε από ένα παράδειγμα για την κάθε περίπτωση (μον.02) και να καταγράψετε τι επιτυγχάνει ο ποιητής με την χρήση του καθενός (μον.04).

Μονάδες 6

B2. β. Να εντοπίσετε μία επανάληψη στο παραπάνω ποίημα (μον.03) και να εξηγήσετε τι επιτυγχάνει ο ποιητής με αυτή ως προς το νόημα (μον.06).

Μονάδες 9**3η δραστηριότητα**

B3. Ο ποιητής αναφωνεί τη Γη ως «Μάνα», αποδίδοντάς της έτσι μια σπουδαία ιδιότητα. Αφού τεκμηριώσετε με σχετικό χωρίο από το ποίημα την παραπάνω διαπίστωση, να αναπτύξετε τη δική σας άποψη σχετικά με τη στάση που τηρεί σήμερα η ανθρωπότητα απέναντι στη φύση, σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20